

Leesvoer

Wie dit leest is gek

Stichting Pandora presenteert de geheel herziene (vierde) uitgave van het onderwijs-materiaal *Wie dit leest is gek* over (het hebben van) psychische problemen. Het materiaal bestaat uit een leerlingenboekje met docentenhandleiding. Het is bestemd voor jongeren in het voortgezet onderwijs in de leeftijd van 13 tot en met 16 jaar. Psychische problematiek wordt onder de aandacht gebracht met opdrachten, uitleg over moeilijke begrippen, ervaringsverhalen en praktische informatie.

Het materiaal is geschikt voor leerlingen van het vmbo tot vwo. Het is mogelijk een kennismakingspakket aan te vragen bestaande uit een docentenhandleiding en een leerlingenboekje: Lise Broekaar (auteur en beleidsmedewerker) tel 020 685 11 71, l.broekaar@stichtingpandora.nl. Ook kunt u een leerlingenboekje bekijken (pdf-bestand) op een van de volgende internetpagina's: www.stichtingpandora.nl en www.zogeknogniet.nl.

Broekaar, Lise, *Wie dit leest is gek*. Amsterdam, Stichting Pandora, 2003 (4^e druk). ISBN 90 71227 12 X en – 13 8. € 2,50 per standaardpakket (1 handleiding en 15 leerlingenboekjes).

Leesteksten voor anderstaligen

Body-methodes voor het leren van het Nederlands als tweede taal (NT2) zijn lang niet altijd toereikend voor een goede leesvaardigheid, zeker niet als het gaat om wat langere teksten. Om in deze leemte te voorzien verscheen in 1997 *Beter lezen*, in 2001 gevolgd door *Verder lezen* met daarin langere en moeilijkere teksten dan in *Beter lezen*. Van *Verder lezen* is nu een tweede herziene druk verschenen. Doel is het bevorderen van de leesvaardigheid van volwassen NT2-leerders met een langzaam tot normaal leertempo door aandacht te besteden aan oriënterend lezen, aan het werken met een woordenlijst, aan verwijswaarden en signaalwoorden en door de

leerder kennis te laten maken met samenvatten. Een niet onbelangrijk tweede doel is het vergroten van het leesplezier. *Verder lezen* werkt met thema's die aansluiten bij veel gebruikte NT2-methodes in de volwasseneneducatie als *Breekijzer* en *Ijsbreker* en gebruikt daarbij verhalen en authentieke teksten. *Verder lezen* kan dan ook naast en in afwisseling met zo'n NT2-methode gebruikt worden. Het bespreken van de ervaringen die de teksten oproepen, is een belangrijk neven doel van *Verder lezen*. Per leestekst is er een handleiding beschikbaar op de weblocatie van de uitgever.

Marilene Gathier & Dorine de Kruijf, *Verder lezen. Leesteksten voor anderstaligen*. Bussum, Coutinho, 2003. ISBN 90 6283 378 0, € 17,00.

Taalcompetenties van leraren

In 2001 heeft het Platform Onderwijs Nederlands van de Nederlandse Taalunie aandacht gevraagd voor de taalvaardigheid van aankomende leraren in het basis- en voortgezet onderwijs in Nederland en Vlaanderen. Een eerste effect hiervan is de publicatie *Dertien doelen in een dozijn*. Deze publicatie schetst een referentiekader voor taalcompetenties van –aankomende– leraren dat lerarenopleiders kunnen gebruiken bij het inrichten van het curriculum. Daarnaast wil deze uitgave ook een functie vervullen voor beleidsmakers, onderwijsmanagers en leerplanontwikkelaars. De taalcompetenties in dit referentiekader worden beschreven in 13 functioneel georiënteerde doelstellingen, verdeeld over drie domeinen. Acht doelstellingen vallen binnen het domein 'interactie met leerlingen', vier binnen het domein 'interactie met volwassenen in en rond de school' en één doelstelling vormt het domein 'de leraar als lerende'. Een doelstelling uit het eerste domein bijvoorbeeld betreft 'Mondeling opdrachten geven', een voorbeeld uit het tweede domein is 'Een presentatie houden met schriftelijke ondersteuning'. Elke beschrijving van een doelstelling wordt voorafgegaan door een korte inleiding, gevolgd door een aantal subdoelen en een aantal concretisering en uitwerkingen voor kleuter-, lager en voortgezet onderwijs. *Dertien doelen in een dozijn* wordt gecompleteerd door een inleidend hoofdstuk, een hoofdstuk over de rol van taal bij onderwijs en leren, bijlagen over

de totstandkoming van het referentiekader en een literatuurlijst.

Harry Paus, Rita Rymenans & Koen van Gorp, *Dertien doelen in een dozijn. Een referentiekader voor taalcompetenties van leraren in Nederland en Vlaanderen*. Den Haag, Nederlandse Taalunie, 2003. 96 blz. ISBN 90 70593 04 01. De publicatie is gratis verkrijgbaar bij de Nederlandse Taalunie: Postbus 10595, 2501 HN Den Haag (NL); e-post: secre@ntu.nl.

Vonk

Vonk is het zusterblad van *Moer* in Vlaanderen. Nummer 33/1 (sept.-okt. 2003) is een tweede themanummer over ICT en Nederlands, een vervolg op *Vonk* 32/5 van mei-juni 2003. Jan Demedts schrijft over jaarprojecten Nederlands met ICT-integratie op het Don Boscollege te Zwijnaarde waarbij sterk gefocust wordt op het stimuleren en ontwikkelen van vaardigheden, literaire competentie, zelfwerkzaamheid, zelfvertrouwen, teamgeest en creativiteit. Luuk van Waes en Mariëlle Leyten geven adviezen voor een beter gebruik van PowerPoint en staan speciaal stil bij de mogelijkheden die PowerPoint biedt om de structuur van een presentatie zichtbaar te maken. Dirk Callebaut gaat in op compenserende software voor dyslexie. Ine Callebaut bespreekt 'Onderstroom', een internetproject rond het thema energie voor de derde graad lager onderwijs, dat ontwikkeld is door het Steunpunt NT2 te Leuven. We vinden in deze *Vonk* ook weer de rubrieken Interkl@s (tips rond het Internet), Ingeboekt, met een recensie van *Nederlands in de tweede fase*, Ingeblikt (signalementenrubriek) en de nieuwe rubriek Achterkla p/s waarin lezers aangrijpende of confronterende anekdotes uit de klas of uit het echte leven kwijt kunnen.

Voor bestellingen van *Vonk*, zie de binnenkant achter in *Moer*.

Zakelijk Nederlands voor anderstaligen

Bij communicatie met of tussen instanties, organisaties of bedrijven is sprake van zakelijke communicatie. Het Nederlands dat hierbij hoort, heeft kenmerken die typisch zijn voor zakelijk taalgebruik: bepaalde woorden die vrijwel alleen in een zakelijke context gebruikt

worden en een vriendelijke, maar ook afstandelijke toon, en dat alles met het doel helder en duidelijk over te komen. *Taal in zaken* is een cursusboek voor gevorderde leerders van het Nederlands als tweede of als vreemde taal dat zeven veel voorkomende onderwerpen van zakelijk Nederlands behandelt, resp. corresponderen met aandacht voor informerende brieven, verzoekbrieven, klachtenbrieven, slecht-nieuwsbrieven en sollicitatiebrieven, gesprekken (evaluatiegesprekken, sollicitatiegesprekken en telefoongesprekken), vergaderen, notuleren, onderhandelen, rapporteren (onderzoeksrapport, beleidsrapport en het stageverslag) en ten slotte presenteren met aandacht voor bedrijfspresentaties, productpresentaties, onderzoekspresentaties en beleidspresentaties. In elk hoofdstuk vinden we taalkaders, met aparte aandacht voor taalkundige en idiomatische kwesties, en cultuurkaders met aandacht voor culturele aspecten. In de cultuurkaders staat vooral Midden- en Oost-Europa centraal. Bij het boek hoort een zeer gebruiksvriendelijke cd-rom met onder andere voorbeelden van de verschillende tekstsoorten en met videovoorbeelden van bijvoorbeeld presentaties en telefoongesprekken. Het boek wordt verder ondersteund door een weblocatie. *Taal in zaken* is het resultaat van een project aan het Institut für Germanistik / Nederlandistiek van de Universität Wien en is mede mogelijk gemaakt door subsidie van onder andere de Nederlandse Taalunie, het James Boswell Instituut te Utrecht en de Europese Commissie.

Christine van Baalen, *Taal in zaken. Zakelijk Nederlands voor anderstaligen*. Utrecht, NCB, 2003. 304 blz. + cd-rom. ISBN 90 5517 609 5, € 25 studieboek inclusief cd-rom, € 20 docentenboek.

Go Dutch!

Go Dutch! is een multimediale basiscursus Nederlands voor hoger opgeleiden op cd-rom, waarmee beginners kunnen komen tot een niveau van zo'n 800 woorden. Het Engels dient als hulp- en instructietaal. De cursus bestaat uit een *basic unit* over het alfabet, spelling, uitspraak, getallen en dergelijke en uit vijf thema's die elk weer vijf situaties bevatten. Deze situaties zijn ingebed in een verhaal over twee jonge mensen

die *Campustelevisie* opgericht hebben. Daarnaast heeft de cursus aparte onderdelen voor woordenschat, grammatica (traditionele grammatica en een gebruiksgrammatica), taalfuncties, en cultureel-sociale informatie over Nederland en Vlaanderen. De cursus is zo opgezet dat een cursist op alle mogelijke wijzen zijn eigen leerroute kan volgen. Het programma heeft ruim 700 oefeningen van allerlei soort, maar daarentegen geen echte feedbackvoorzieningen noch een registratiesysteem voor vorderingen of iets dergelijks. Hier en daar zitten er kleine foutjes in de oefeningen. Het installeren van het programma volgens de standaardprocedure duurt tamelijk lang. De 25 verhaalsituaties op de CD-rom zijn pas te gebruiken als de student de basic unit helemaal gedaan heeft of als een gebruiker als *guest* inlogt. Deze omslachtige procedure wordt echter nergens toegelicht of uitgelegd.

Go Dutch! is tot stand gekomen in een samenwerkingsproject van Vlaamse en Nederlandse auteurs, dat op zijn beurt weer deel uitmaakt van het Europese *Small is Beautiful*, een project dat beoogt de kleinere talen in de Europese Unie te ondersteunen en te stimuleren.

Rita Devos e.a., *Go Dutch! A language course on CD-Rom*. Bussum, Coutinho, 2003. ISBN 90 6283 359 4, € 30,00.

Aanwijzingen voor auteurs

Moer is een uitgave van de Vereniging voor het onderwijs in het Nederlands (VON) en zal in 2003 vier keer verschijnen. De redactie van *Moer* en de VON richten zich op de vernieuwing van het onderwijs in het Nederlands op alle niveaus, van basisonderwijs tot volwasseneducatie, van moedertaal tot NT2 en Fries. De redactie wil graag bijdragen die interessant zijn voor leraren. De praktische bruikbaarheid is een belangrijk criterium voor plaatsing. Dat betekent niet dat elke bijdrage complete lessenreeksen of uitgewerkte lessuggesties moet bevatten. Het gaat ons meer om de ideeën erachter, om een nieuwe invalshoek, om verslagen van meer of minder geslaagde experimenten in het onderwijs. Voor plaatsing komen ook bijdragen in aanmerking waarin een visie op vernieuwing van of ontwikkeling in het onderwijs in het Nederlands wordt gepresenteerd.

Volg onderstaande kopij-aanwijzingen op en stuur uw bijdrage naar het redactieadres. Uw tekst wordt dan verspreid onder de redactieleden. Op de eerstvolgende redactievergadering wordt uw bijdrage besproken en een principe-uitspraak over plaatsing gedaan. Als uw bijdrage plaatsbaar is, wordt een redacteur aangewezen die voor de verdere afhandeling zorgdraagt. Van deze redacteur ontvangt u het commentaar op uw bijdrage, al dan niet vergezeld van wijzigingsvoorstellen. De redactie bespreekt de eventuele herschreven versie in een volgende vergadering en neemt een definitief besluit over plaatsing. Als uw bijdrage wordt geaccepteerd, wordt deze – afhankelijk van de beschikbare ruimte – zo spoedig mogelijk geplaatst. Gezien deze procedure en de productietijd van *Moer* (vijf weken) zullen er minimaal drie maanden verstrijken tussen de eerste aanbieding van uw bijdrage en het moment waarop het nummer bij de abonnee in de bus valt. U ontvangt twee exemplaren van het nummer waarin uw bijdrage verschijnt.